

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״נ

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״נ מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

ר"ל בזה אשר אמר ומל ה' חלקיך את לבבך, אמנם כ"ל שלא ימול הלכ לגמרי כדי שלא יתבטל שכר ועונש אך יהי רק בעל הול"ה שכל אדם יזכור הי"ת ולא ישכח עונשו ושכרו אך לא יהיה בעצב האנושי לעצור ה' רק מאהבה, על כן אמר ואחרי חשבו ושמעת ר"ל אחרי שכבר מלתי לבבך לעצור ה' עוד חשבו לשמוע וגו' אשר חנכי מלך היום ר"ל היום יהי צעניך כל יום כחדשים וזה עצודה מאהבה, ועי"ן ישוב ה' לשוש עליך כאשר שש על אבותיך אצרכם שלא היה לריך סעד לתומכו — כי השמע בקול ה' חלקיך לשמור מצותיו וחקותיו הכתובה בספר התורה בזה, הכא אמר שפיר שישמרו חוקיו הכתובים על הגויל הנקרא זה [ע"י לעיל עמי קי"ט] הם ישמרום שלא יעופו חלילה ויהיה קיימים לעד וללנח. [תקס"ה].

לא צשמים היא פי חז"ל [עירובין נ"ה]. במגביהו
עלמם בגארה, דורשי רשומות אמרו מי יעלה
לנו ה'שמימה ר"ת מיל"ה, ר"ל דהוה ס"ד צש"ס
[סופה ה']. מותר להגארות שמיני שצשמינית ר"ל
שיגארה צמה שהוא החום צלות ברית קודש על צשרו
כמ"ש על דהע"ה בשנסחכל צמילה שצצשרו שמת
ואמר למלח על השמינית [מנחות ל:]: והמילה הוא
שמיני שצשמינית שהוא מלוח שמינית שהוא אחר ז'
מלות צ"נ ונחנה צשמיני, והוא חמינה שמוחר להגארות
צמה שזכה לשמור ברית קודש, אמנם מסיק ש"ס לא
מיני ולא מקלתי דכתיב תועבת ה' כל גצה לב,
על כן אמר לא צשמים היינו צמגארום חפי צמילה
המרומו צר"ת מי יעלה לנו השמימה. [תקפ"ז].

כי קרוב אליך הדבר מאוד צפיק ובלבבך לעשותו. כחז שלי"ה הם ג' דברים הנריכים לחשובה: פה, לב, אצרו העשי, ולפע"ד שצזה יוצן פי הפוע [צצברונות ליום צ' דר"ה] עשה פלא לחיים לכל יהיו כמזויס, כי פלי"א ר"ת פ"ה לצ' איצרים ומצקשים אנהנו שלא נהי ח"ו כמתים כרשעים אלא שיעשה הפלי"א שלנו לחיים לשוב לפניו. ה' יזכנו לשוב צחמת וצתמים ונעמוד לפניו חי ציראתו כל היום אמן*.)

ברבה פ' זו כי המלוח הזאת אשר חנכי מלך היום
לא נפלאה היא וגו', הלכה אדם מישראל
שעומד לקרות לתורה מה מצרך לפניו ומייתי לי
מדכתיב צרוך אתה ה' למדני חוקיך ע"ש שהארריך,
ולפע"ד יוצן צהצין מאחז"ל על פסוק על מה אצדה
הארץ ויאמר ה' על עזבם את תורתו אשר נתתי
לפניהם ואמר רב יהודה אמר רב מה היא שלא צרכו

צתורה תחלה, וכבר פרשתי בזה צמ"א וכעת יראה צקילור, כי הם מאלו שמוע לקול צביאים צחמרם כי גם יראת שמים צידי שמים ואין לאדם כח בזה, והנה הרשצ"א כי צחשובה לכן לא תקנו צרכה על נתינת אדקה כי אולי לא ירלח העני לקבל, והי"ן איך יצרך על התורה תחלה דלמא ירגה ולא יצין ולא יחכה צב צדמסיק תעלה מצי כרצא, ולא האמינו כי זה תלוי צאדם ואינו צידי שמים כי כל המיגע צתורה זוכה לכהרה והיא הפקר לכל יגעתי ומלאתי חאמין, וזהו מרומז צקרה על עזבם את תורתו אשר נתתי לפניכם פי" לא האמינו שנתתי לפניכם צרשותם וחפלים, ועל כן צפי זו דפתי לא צשמים היא לא נפלאה היא ממך, קרוב אליך הדבר מאוד וכאלה רבות לכן שאל על צרכת התורה דל"ה אין מקום לצרכת התורה לפניו כלל, ולכן מייתי לי שפיר מצרוך אתה ה' למדני חקיך מדכע"ה שהי מצרך ואח"כ החפלה למדני חקיך משמע שצרך אעפ"י שלא ידע והצין עדיין. [תקי"ד—נ"ז].

ברבה פ' זו אחס נצבים, הלכה אדם מישראל שהוא
קורא צתורה מהו שיכי מצרך לפניו וכו'
ומארריך ולצסוף מייתי לי מדכע"ה שאמר צרוך אתה
ה' למדני חוקיך וכבר כתבתי מזה צמקום אחר,
וכעת נלע"ד כך צצוה"י, צתחילה יישצ מחז"ל צמס' נדרים [פ"א]. דבר זה שאלו לחכמים ולנציאים על מה אצדה הארץ וכו' וכבר כתבתי על זה כמה פעמים, וי"ל לפמ"ש רש"י שראו ישראל מאה קללות חסר שמים מלכד אותן שצת"כ אמרו מי יכול לעמוד צאלו, והכונה שראו דכתיב גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב וגו' ח"כ הרי כאן ל"ה ועוד שנים שלא נתפרשו כל חלי וכל מכה וכיון שכבר נתפרשו אותן שצת"כ ואותן ל"ה שצחן ח"כ מה נשאר אח"ז אלא להשמיד ולהרוג ח"ו ע"כ חרדו ישראל, אמנם חז"ל אמרו [מוצה ציערות דבש ח"ר דרוש ד'] זהו סלוקן של חכמים ושכחת התורה, אך כל זה אי התורה הצובה עליהם ומצרכים צתחילה נותן התורה פי" שנותן כל יום חידושים כדד היונק אך אי אין התורה הצובה כ"כ וגם לומדיה, ח"כ הרי ע"כ צריכים לצבול על טוונותינו עוד צי קללות נוסף על הצ"ח וקשים מהם וכיון שסילוקן של חכמים אינו קשה צעיניהם ח"כ ע"כ יסצלו דצר אחר וזהו אצידת הארץ, וזהו שאלה לחכמים דייקי שהי להם להיות נתפס צעון הדור ע"ד עול הרצ שצבם [צרכות ס"צ:]: ומדוע אצדה וצאה החשובה מאתו ית' שלא צרכו צתורה תחילה ולא ה' ספוגה צעיניהם כלום וא"ש.

א"נ י"ל מאמר בג"ל, כי לכאורה אין מקום לצרכת
התורה תחילה אם לא נודה צמעלת צעלי
תשובה כי לולי זה אין לצרך עליה כי אין אדם

* במאמר זה סיים מרן הח"י אגודה עה"ת משנת תקס"א, וכ' אחר מאמר הנ"ל: תושלב"ע ח"י על סדר הפרשיות משנת אשר"י כ"ל ירא ה'.

וע"כ יושבים צקובה זכר לענני כבוד סקלמט וסחלח קינן על סליחת יה"כ, והיינו לקדוש ה' וכוזד זה יה"כ וכזדו ליה"כ הלז ע"י י"ט א' של סוכות ככ"ל ושלח חלונר עיקר י"ט הוא הלזכז ולא הסוכה קני"ל ונעקת דרכיך זה חס"נו ספטור ונלזכז ומייצ צקובה וק"ל. וע"י לקנן זי"ט של סוכות א"י"ה:

בעזה"י מה שחנני השי"ת שבת האזינו ושובה לישורן לפיק.

האזינו השונים וגו' יערוף כונטר וגו' כסעירים עלזי דקא. כתיב [ישעי' כ"ה י'] כי באשר ירד הגסס והסלג ונן השונים ושונה לא יסוז וגו' בן יה"י דצרי אשר ילא נפי וגו' תחת הנעלון יעלה צרוש וגו' וה"י לה' לשט לאות עולם, ואלונו חז"ל [נגילה יוד:] היינו נוקרא נגילה וקאי חינו פורים, כי חז"ל פ"ק דר"ה [י':] ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה ויראשית הסנה עתים לטובה כגון סגור ונעט גשמים וסוז כשעושין רלונו הקצ"ה סולה אותם זוננו צנוקס זרע, וכסגור גשמים הרצה ואין עושים רלונו ס"נו אזי ונורידן צנודצרות ויערות והנה וי"ח נציאים סנושלו לונטר חלקי [ע"י ישעי' ה' ו'] ועל העצים אלה ונהונטר עליו ונער וה"י סס ועל נצי"א חפקיד דל"א יתנצין עליהן נצו"ח] הונטירו ונער הרצה על ישראל ולא הועילו כי הונקבלים היו ערלי לז כונוריד ונער הרצה צנודצרות ויערות על הנעלון וסרפד לל"א הועילו, וכס"ה עתים לטובה ע"י ונעט ונער הקרה טבעה קיינו וקבלו זכ"ל ונעט ונער. הווא על לז סונוע והחזירן לטוטצ [גדולה הקרה טבעה יותר ונו"ח נציאים וכו' נגילה 7.]. ונה ס"ה נעלון נעשה צרוש והסרפד נעשה דק, וה"י התפלל ורע"ה על השונים שיתנו ונער וטל צפיו להונטר על ישראל, ונגד הארץ חכמי ארץ הם ישראל השונועים סיה"י בדק"א ועשצ ולא נעלון וסרפד כדי סנוטר סלו יצ"א צונן הראוי ונקוס הראוי:

ונשלמה פרים שפתינו [ישעי' כ"ד]. לא סכיה כלל פר הטאת כי כל הטאת יחיד היא שפתינו רק פר הצ"ל על כל הנלות צמח"ל כל העדה וזה לא סכיה לכאורה צונעשה צפועל, אך ע"י שפתינו סכיה טוצ"א צעו"ה כי כל הנותגאה צרוח שפתינו ודצר גזרה כאלו עע"ז [סוטה ד:] כל הכועס כאלו עע"ז [סבת ק"ה:] כל הונצל פיו נועין עריות [סבת ל"ג]. לה"ר נועין רליחה [ערוכין טו:] וזה הט"א כל העדה ננול"א חייבים פרים על חטאי שפתינו:

שימו לזכבם לכול הדצרים אשר אנכי ונעיד זכס היום. הארכתי צדרוש ווסר ואלונרתי עיקר דצרי ורע"ה עתה ה"י אשר אנכי ונעיד היום ס"ה יוס טבת. סיסנועו צצצת דצרי ווסר ורצס ע"ד דאלונו חז"ל [ילקוט פ' ויקהל] ויקהל ונשה להקהיל קהילות צרצים. ואלונרתי ונשחמז"ל [צ"ו ק"ו:] פ"ג חלואים תלוים צנורה וכולם פת סחרית וקיתון של ויים [וצטלן] כי י"צ טעות ציוס נח' ויי טצוע הם פ"ד טעות הולך אדם טוצצ ע"כ ונחויצ להצדיל קודש טעה א' ציוס ס"ק לטונוע דצרי ווסר, ואלוה טעה תה"י רפואה לפ"ג טעות ופת סחרית היינו אלוה

דרעה, דכן כתיב גזי עע"ז צפועל פוקד עון חצות על סלטים ורצעים, וצנורה טוצה ועושה חקד לחלפים לחצוי ולקוונרי ונלותי לא כתיב לעושי ונלותי צפועל אלא לקוונרי צצצ ואל תעשה ס"נו ודה טוצה דקצ ואל"ת ורוצה א' ונחונק ונלות על ודה רעה צקוס ועשה, חונר ונעשה ודה טוצה צקוס ועשה ללונר הצנים לעטקה כונה יה"י ורוצה ונעצ ואל תעשה ותונע היתה פלגט, על כן תדעו ותצירו כי היא חייכם ואלורך ימיכם:

בהפטר יה"כ הלא פרוט לרעצ לחונך וענייס ונרודים תצי"א צית [ישעי' כ"ח יז]. לטון הלא פרוט קסה להלום ונה הלא, ועוד ענייס ונרודים הם א"ה כונחז"ל [צ"צ י ע"א], ונראה לי ה"פ הנה ונה סנותנין לא"ה נחשצ צתורה כעע"ז ונעשי ידי אדם ען ואצן כפרס"י צתוכחה [דצרים כ"ח ק"ד] כיון סאתס נותנים להם ונקים וארטוכים כאלו נותנים לע"ז סל"הס, חוננס צקרא כתיב ונוגשיך לדקה ואחז"ל פ"ק דצ"צ [ט"ו סע"א] ונה סנותנים לטוגשי א"ה ונחשצ ללדקה, ול"ל לחלק אס נותנים לדקה לעניי ישראל אז ונה סנותנים לטוגשי א"ה ונחשצ ג"כ ללדקה אך וני סליונו כותן לעניי ישראל וצ"א א"ה ונוטלים, אותו ונחשצ ככוהן חון לקדושה לקליפות ר"ל, והנה ישראל צ"א צקוצכל"א לונה לוננו ולא ראית ענינו נפשינו ולא תדע [סס צהפטר] והיינו סהיו אז ונעונוקים ונעול סצלות היילותיו של ונלך אטור, ואלור הנצי"א הלא צידך להושיע לך הלא פרוט לרעצ עניי ישראל לחונך אז כל ונה סכצר נחת לענייס ונרודים של א"ה אותו הנצי"א צית אל הקדושה ותצי"אסו ונן החון ונקוס הטוונאה אל חון הצית של קדושה—ואלור פרוט אלותיות סופ"ר [ע"י חיכה ד' ד' סאלו לחס פורט חין להס צסי"ן] כי תקיעה לפניה היא חסד פטוט רונו על העשיר הושצ רענן צציתו וחסד ה' עכ"ה ותרועה גנוחי גנח ילוני יליז הוא העני הצ"א לסאלו, ותקיעה סלחחריו ונה סנותחקד ונותן פרוטה לעני ויו"ל ונונו צצנחה צחקדו ואז נקתס פיות של ענייס ונרודים ע"י חסד, וע"י צקנוך ח"ה צדרוש לעיה"כ. [ע"י לקנן לעיה"כ ונענה תקל"ה אה זו דרש וכו']:

בילקוט [ישעי' רנח תל"ו] לקדוש ה' וכוזד זה יה"כ וכזדו זה י"ט ראשון של סוכות ונעשה דרכיך זה חס"נו. ול"ע ונה ענין ל"ט א' וחס"נו של סוכות טפי ונשאר י"ט. וי"ל דלריך להצן ונה ענין חג הסוכות לזכר ענני כבוד ציונים וצונן הלז דוקא, הלא ה"י ענני כבוד צכל הסנה וני סנים, ועוד קשי"א וני"ט לא נעשה זכר לנן ולצחר וני"ט ענני כבוד. אצל נראה לע"ד עיקר סנוחת החג היא על יוס סליחה של יה"כ וכונו סאלונו צנודרס [ויק"ר אלונר] סחופסין ד' ונייס צידס כוני סחוזר ונולחונה ונל"ח סחופס כידון לאות נילוח, והנה הרא"י הצרורה סזכינו ציה"כ ליוס סליחה נלע"ד כי החוטאים צעגל פלנטס ענני הכצור וכסנכלח להס ציה"כ וירד ונשה ונחרת יה"כ ולזה על נדצת הונסכן לכפר על העגל והס הצ"א חליו נדצה צצוקר צצוקר עד ליל סבת סהעצירו קול צונחנה והיא היתה ליל א' של סוכות לפנו"ט חוקי צצ"ק [פ"צ ע"א ד"ה כדי וכו'] סירד ונשה ציוס צ' ונחרת יה"כ, ואז כסנגורה נדצת הונסכן כגונרה סליחת יה"כ וקלט הענין אלהי סכצר פלט

שמינית שבשמינית וכו' והוא חלק ס"ד. והנה בפירוש דברי הגמרא הללו כבר נשתכרו הרבה קולמוסין. ויש לפרש על פי מה דאיתא עוד שם בגמרא וגם במדרש כשעה שבא הקב"ה ליתן התורה בא הר תבור שהוא גבוה מכל ההרים ורצה שיתן עליו את התורה והשיב לו הקב"ה אני שוכן את דכא וכו' וכחר את הר סיני שהוא נמוך מכל ההרים כדי להראות שילמדו מדת עניוות עיין שם. והנה איתא במסכת בבא בתרא דף ע"ג ע"ב דהר תבור גבוה ד' פרסה עיין שם. והנה פרסה הוא ד' מיל ומיל הוא שני אלפים אמות אם כן פרסה הוא שמונה אלפים אמות וכיון שהר תבור גבוה ד' פרסה אם כן הוי שנים ושלישים אלף אמות. אם כן לפי זה הר סיני שלא היה גבוה רק חמש מאות אמות כדאיתא במדרש פרשת בא, הוא ממש חלק ס"ד מן שנים ושלישים אלף אמות. והנה מדחוינן שהקב"ה הראה ענותותו ולא רצה ליתן התורה על הר תבור, אם כן קשה למה נתן כלל על הר הוי ליה ליתן התורה במקום נמוך או מישור. אלא על כרחך להראות שהתלמיד חכם מותר לו להתגאות חלק שמיני שבשמינית, עכ"ד.

ובשם הגרעק"א ז"ל [מכת"י תלמידו הג"ד אנשיל ליכטנשטיין ז"ל] דהמכוון לפס' ח' בפרק ח' בתהלים דכתיב שם בפס' ז' תמשילהו כמעשי ידיך כל שתי תחת רגליו, ובפס' ח' צנה ואלפים כלם וגם בהמות שדי, שאף שהאדם צריך להיות ענו ושפל, מ"מ צריך להרגיש את מעלת האדם שבו וצריך הוא להתגאות על הבעלי חיים.

ושמעתי מחכ"א שליט"א שיש לרמוז בזה על הפס' בפ' שמיני דאי' שם בפס' ז' ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח וגו', ופרש"י שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת. ובפס' ח' ויקרב אהרן וגו', וזהו שמונה שבשמינית, הפס' השמיני בפ' שמיני שמי אשר הוטל עליו איזה תפקיד אין לו ליפול ברוחו ולחשוב בעצמו מי

אני ומה חיי, אלא עליו להרגיש בעצמו כי לכך נבחר וליטול את התפקיד בשמחה ובכמחון כי מן השמים יסייעוהו, ודפח"ח.

ולע"ד יש לרמוז עוד בזה דהנה מנין המסכתות שלנו הוא ס"ג, ואי' בב"מ פ' אלו מציאות דמותר לת"ח לשנות במסכתא לומר איני יודע, אכן בעניני דרך ארץ והנהגה טובה אין לת"ח להסתיר עצמו כי אדרבא הנהגתו היא קידוש ש"ש וממנו ילמדו וכן יעשו, וזהו שמונה שבשמינית, כי דרך ארץ קדמה לתורה ומנין המסכתות עם מסכת ד"א היא ס"ד, והת"ח מותר לו להתגאות רק בא' מתוך הס"ד והוא בהנהגות ישרות ונימוסין טובים המקדשים ש"ש, וכדאי' ביומא דפ"ו ע"ש. [והרמב"ם בהקדמה לפתמ"ש מנה ס"א מסכתות, ואפשר משום שמנה ג' בבות למס' אחת, וכמ"ש בר"י מיגאש ריש שבועות דכולהו נזיקין חדא מסכתא היינו ג' בבות, ובשם הגדולים ערך רב אחאי בשם רע"מ ותיקונים שיש ס' מסכתות [ובגימטריא גאון - הקדמת מאירי לברכות] וביאר דמעשרות ומע"ש הוו מסכת אחת, ועמש"כ ר"א בן הגר"א בהקדמת רב פעלים עמ' ח'. ועי' מד"ר נשא בקרבן נשיא יששכר].

עוד נ"ל לרמוז בזה דהנה כתיב בתהלים י"ב ז' אמרות ה' אמרות טהרות כסף צרוף בעליל לארץ מזקק שבעתים, ובפס' ח' אתה ה' תשמרם תצרנו מן הדור זו לעולם, ופי' רש"י מדרש אנדה יש ומיושב על הסדר ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי תינוקות שהיו כימי דוד עד שלא טעמו טעם חטא היו יודעים לדרוש את התורה כמ"ט פנים לכל צד וזהו שבעתים, והיה דוד מתפלל עליהם רבש"ע ראה כמה תורתך ואמרתך ברורה ומזוקקת שבעתים בלבם אתה ה' תשמרם, שמור אותם בלבם, תצרנו מן הדור הזה שלא ילמדו דרכיהם להיות דלטורין עכ"ל. מבואר בפס' זה תפילה להשמר מן החטא אשר בכח החטא ח"ו להפסיד כל קניני התורה, וכבר

הקדמה

השיב מאורינו אבינו נ"י, בהם יהלל כל איש כפי מהללו, יתארנו יפארנו כפי גדלו, וכיום בהמחברת תמצאו כי קצרנו, ומעט מהרבה השבחים והתוארים השארנו, ותחשבו עלינו לאמר, אך צרי עין המה, או תאמרו אך גאון וגובה להם, ויראה להם להגדיל מעלת זולתם.

למען הסר מעלינו התלונה, ולמען הרם המכשלה מתחת ידכם אחינו ואדונינו לחשוד בכשרים, הננו מציגים לכם העתק ממכתבי אבינו מ"ו נ"י אשר הגיעונו בזמנים שונים בעסק ההדפסה, מהם תקחו לדעת כי לא מרוע לבב עשינו הדבר הזה.

והא לכם לשונו הזהב מירח כסליו תקצ"ג החיים והשלום לבני וכו' מהו' אברהם נ"י, יקבל בני בזה תכריך מכתבים כרצונך, אבקשך בני, אשר בעברך עליהם להעתיקם ולסדרם, תשגיח היטב אם לא נמצא בתוכם אשר הועתק בכפילות, כי בהבטה קלה בל יורגש, כי אפשר שבאה העתקה שניה ושלישית בשינוי סדר ומשואלים אחרים ובמילות שונות, וסיבת הדבר, כי ברבות העתים נשאלתי איזה פעמים, ומאנשים שונים, על דין שכבר נשאלתי עליו, ומבלי דעת שכבר הועתק חזרו והעתיקו, ואם כי רחוק שלא יהיה בכל אחת, מהנה איזה חידוש ותוספות מה שאין באחרות, על כל זה בשביל מעט התוספות אינו כדאי להלאות עין הקורא, והלא חכם בני, תוכל לספח התוספת שבאחרונות אל הראשונה, ואין בזה נזק להשואל אם אחר תשובתי אליו ניתוסף עליה מה.

שנית אבקשך, שלא להעתיק השאלות שלום אלי אשר

באו בראש השאלות, כי אמרתי אני בלבי תמיד

על דברת התוארים שנהגו גבן לכתוב, אי אישר חילי

אבטלינם, כי רבויין קשה ומיעוטן לא יפה, להכותב הוא

אבק חנופה, ולמי שכותבין, או אבק גאות כי ירבו לו, או

אבק שנאת חנם אם ימעטו, וכל כך קצה נפשי בהם עד

שקבלתי עלי שלא להביט במ ולא לקראותם, על אחת

כמה וכמה בל אחפוץ במ בדבר הנדפס אשר עומד לימים

רבים, פן אחי' לבוז בעולם האמת, וע"כ בראש הספר ובכל

מקום אשר תזכיר את שמי אל תרבה בתואר, ודי בתואר

הרב שהוא רגיל לכל יושבי כסאות, ובגלל זה יהיה ניח

לי מאד שלא להעתיק כלל לשון השואל בשאלתו, כי גם

בם ימצא מזה הרבה, אך תיקח שורש השאלה ותכתוב

"ע"ד שאילתו כך וכך" ואת הנותר שהם סעיפי השאלה

יובנו לרוב מתוך התשובה מסתמא, ודעתי נוטית עוד שגם

התוארים שכתבתי בשאלות שלום בתשובתי להרבנים

הדוך אתם תראו בעיני כבודכם במחברת הנוכחית חלק מספר הפסקים, גם אפס קצהו מספר הכתבים, עוד תשובו תראו בה מעט מספר הדרושים, ואל תתמהו מדוע לא באה כולה מספר אחד, מזה או מזה, כי מראשית כזאת הודענו, אשר אמנם זה תחילת מחשבתינו היתה שתהיה היוצאת ראשונה כולה מספר הפסקים, היות תכליתם יותר נרצה, אפס להיותינו רואים כי רובם מהתלמידים גם קצת מן החכמים, בדמיונם שבנושאים כאלה שהם הוראות למעשה, בל ימצאו במ כל חפץ, לא מהמועיל לחדד השכל, להבריאו מראשית כל יקר חרוץ, ולא מהערב לראות חדשות בל ידעום ועמוקות בל שערום, על כן יאמרו הנה יום, הדין כי יבא לפנינו, אז נחפש אולי הביא לנו אבי המחברת הזאת איזה שיטה מהפוסקים ואנחנו לא ידענוה, ובימים שבנתיים יאצרו ויחסנו אותה בחדר הספרים, ולא תגע בו יד. והיות מגמתינו וכוספינו שעיני כל ישוטטו בה, על כן אמרנו לחבר אליה גם קצת מהכתבים, ומעט מזער מהדרושים, ובוטחים אנו שכאשר אך יטעמו העם עריבות זה הלימוד ינהרו כולם כקטן כגדול מביין עם תלמיד גם אל חלק הפסקים, יכירו אז כוזב הדמיון שאין תועלת כל כך בפסקים, וישכילו וידעו כי אמנם שתי מדות בהחכמים המשיבים, יש אשר הוא אך בעל אסופות, יאסוף אמרי מי שקדמוהו בפסקיהם ובתשובותיהם, וכרובם כן יחתוך ויקצוב הדין, ומדה זו טובה היא, אבל יש לך אחרת שאין לך מדה טובה הימנה, והוא, כי ייסד המשיב יסודתו בהררי קודש כמעשה הראשון, אבל גם יפרוש כנפי שכלו על כל עברים ברוחב ובעומק ים התלמוד, ושיטות רבותינו גדולי ראשונים, ויכריע אחת מהנה, כי יתן עדיו ויצדיקה, יחזקה במסמרות, בסברות ישרות וראיות גמורות, בריאות וברורות, גם ישלח פארות יציץ ויגמול לפעמים דינים מחודשים, לא שערום לפניו אנשים, יחפור בעומק ויחתור אל ההלכה עפ"י היקשים, ומהם ישים טעם להביין אמרי ראשונים הקדושים, באלו וכאלו ימצאו נועם וטעם גם אוהבי לפול ואותן אשר רק חדשות מבקשים.

אך אולי באלה תתמהו, כי עיניכם יראו בכל מקום אשר בא שם אבינו רבינו המחבר נ"י תוך המחברת, לא תארנו אותו בתואר אדם המעלה כמהו, ותאמרו, איך הבנים אלו ממעטים בכבוד אביהם, ועד כאן העיזו פנים ברבם, ואנחנו ידענוהו מה הוא, ומה שמו ההולך בכל הארצות. עוד תראו גדולות מאלה ותשובו תתפלאו בנו, כי תראו ביד כל אדם מהחכמים השואלים את תשובת דבר אשר

סמכתי שהרב השואל יעיין ויבדוק בדברי ויבחר, וגם פעמים רבות לא סיימתי כלל בהחלטה מטעם זה, אבל שיהיה נראה כאלו פסקיה למלתי, ויבאו לסמוך עלי בלתי בחון אותם בעת הצורך על פי החקירה בש"ס ופוסקים, חלילה לי כזאת לקבל עלי אחריות דעלמא גם אחרי קצי ומדת ימי, ובלא זה קשה בעיני מה שאני שומע שנהגו כמה מורי הוראה, בצאת חבור חדש יפסקו אחריו, ולא יפה הם עושים, כי עליהם להתור כפי כחם, ואם אחרי עיונם היטב ימצאו דברי המחבר טובים, אז ילכו אחריו, אבל להאמין לכל אשר ימצאו כתוב אינו מדרכי החכמה, על כן חוששני ששם זה יתן עוד מקום יותר לכך, ולא ניחא לי בשם זה, נאמר שלמה בנו מה שהנחתי שם זה, אין בו משום העברה על רצון אבא מארי מ"ו נ"י חלילה, אחרי שאני מעתיק דברי קדשו בזה, כבר סר החשש מעצמו. והנני רואה שבני הגאון נ"י כבר קרוב להתחיל בדפוס, אבקשך בני ידידי לפקוח עין על זה שיהיה נדפס על נייר יפה דיו שחור ואותיות נאותות, כי לדעתי הנפש מתפעלת והדעת מתרוחת והכונה מתעוררת מתוך הלימוד בספר נאה ומהודר, וההיפוך בהפכו אם הכתב מטושטש, והוא כמעט כדרך מה שאמרו ז"ל כל הקורא בלא נעימה כו' ונתתי להם כו' ומשפטים כל יחיו בם, כי אלו מעירים ומשמחים הנפש, והכונה נכונה עם השמחה אל הדבור הן כמו נשמה וחיות אל הגוף, והנה זה זמן רב בשלחי המכתבים ליד בני אחיך מוה"ר אברהם נ"י כתבתי לו כמה דברים אשר רציתי בם בענין הדפוס, ימחול בני שיחיה לדרוש ממנו זה המכתב, כי קשה עלי עתיקא להזכירני את האמור שם, בוטח אני אחר שבטלתי דעתי מפני דעתכם, ועברתי על רצוני מפני רצונכם, נאמר שלמה כוונתו בזה, כי לא היה בדעתו להדפיס עד הטינו רצונו ברוב הפצרות, ואולם הרבה היה לי לדבר מזה ולהעתיק מכ"ק מיום כ"ז אלול צ"ד לפ"ק, אבל מה אעשה אם הוא צוה לי אבי מ"ו נ"י הס כי לא להזכיר תעשו גם אתם רצונכם כרצוני, ובכל אשר אמרתי אליכם במכתבי שם תשמרו, אביך ידיך דורש שלומכם בכל לב הק' עקיבא בהרב מוה"ר"ם זצלה"ה גינז מא"ש.

ודברי קדשו מירח תמוז צ"ד לפ"ק, אלו הם, אורך ימים טובים לבני חביבי וכו' מה' שלמה נ"י. תמול הגיעני קונטרסים הנדפסים ששלח לי רו"מ בני שי', בפתחי אותם ראתה עיני טעות בשאלת שלום בתשובה אחת אשר זכורני ששאלה זו לא היתה ממנו כי אם מבנו, וציניתי לתקן בלוח הטעות, אם כי אין נפקותא לדינא מזה, מכל מקום אינו נכון להלביש בדברים בעלים אחרים ולהשמיט שם בעליהם, ובלי נדר אכתוב לבני מוה"ר אברהם נ"י לבקש להזהר לעתיד שלא לטעות בזה, נאב"ה באמונה לא בשלי היה הטעות כי אם בשל מעתיקים ראשונים. ואולי היה

השואלים, אם כי אנכי לא שניתי מהנהוג לבל יהיה השלילה כפגיעה בכבודם על כל זה להדפיסם הוא בכלל מה דסני לך וכו', ולמען בל תצטרך לפלס איך לכתוב, איעצך לאחוז תמיד תיבה הראשונה מהתוארים, על דרך משל, דרך הכותב להקדים לפעמים תואר הרב לתוארים אחרים, וכותב הרב המאור הגדול או הרב הגאון, ולפעמים מתחיל מיד בתוארים אחרים וכותב להמאור הגדול וכו', או להגאון, על כן תאחוז תמיד התואר שתמצא כתוב ראשון, ומן הרב הגאון או הרב המאור הגדול, תכתוב הרב, ומן הגאון המפורסם או הגאון הגדול תכתוב הגאון, נאב"ה, וזהו אשר תראה תואר אחד מהשואלים משונה במקום אחד מבמקום אחר.

עוד אבקש מבני שיחיה, הלא תראה רבים מהשואלים אשר תדע כי למדו בשייבתי, הן בעודני בקהילת קודש ליסא באהל התורה אשר נטע לי זקנכם מר חותני הגביר הצדיק ז"ל, הן אחר כך ביושבי בק"ק פרידלאנד, ובישיבתי פה קהלתינו, אל תכנה את מי מהם בשם תלמיד, גם לא לכתוב בלשון נוכחי, כי מעודי לא קראתי לאדם תלמיד כי אמרתי מי יודע מי למד יותר ממי, אף כי עכשיו שרבים מהם גדלו והצליחו בלימודם ועשו פרי, ואם תמצא באחת המקומות כתוב כן, תדע שהוא תוספת מהמעתיקים, ביודעם שהיו מבני ישיבתי, ותמחה זה מעל ספרי. מובטחני בכך בני ידידי, שגם אם יקשה בעיניך מה ממבוקשותי, על כל זה בל תחדול ממלאות רצוני כדרכך הטובה תמיד הנני אביך וכו'.

ואלו דבריו הטהורים מירח אדר תקצ"ד, לבני יקירי חביבי וכו' מה' שלמה נ"י, אשר אמר בני חביבי נ"י שרצונו לברור התשובות להעמידם על סדר הטורים, טוב הדבר, ואשר כתב שביור אותן שהשבתי לצורך מעשה להציגם לבדנם, יפה עשית, וישר כחך שעשית, כי בתשובתי באין צורך למעשה אפשר באו בהם דברים אף שאינם קרובים כל כך בכוונת הראשונים, לא חדלתי מלכתבם, כל שהיו נראים בעצמותם נכונים בסברא ובטעמא, ואינם פלפול של הבל חלילה, אמרתי בלבי ימצאו מנוח במקום אחר, ולפעמים הארכת לאהבת השואל, ביודעי כי חפץ הוא לשעשע בארוכה, ופעמים בהיותי יודע שהאיש השואל מר נפש ושרוי בצער, למען שמח נפשו בדברי.

ואשר שאל בני חביבי אם טוב בעיני לכתוב אלו פסקים ואלו כתבים, בהשקפה ראשונה בל ידעתי למה זה תשאל לשם כי לאו שמא קגרים, תן להם מה תתן, אחר כך נתיישבתי שאפשר לא יכון שם פסקים, שנראה כאלו הלכה פסוקה היא אצלי ואין אחריה כלום, ולא על דעת זה נתרציתי לכם להדפיסם, כי תמיד מיראי הוראה אנכי, ודי אשר הוצרכתי להשיב לשואלי, מדאגה שבל אהיה בכלל כל מי שהגיע להוראה ואינו מורה. וגם בכל זה

כתבי רבי עקיבא איגר

א

התעוררות מהרב הגאון מרה עקיבא איגר ז"ל.

אתה בן אדם צדה הכינה לך, מרם יבוא השמש ויהשיך. במרם יכבה נרך, תכין לך הדרך, גדור אשר פרצת בחייך, מרם מהעולם יוציאוך דע את אלקי אביך, יבואו הימים אשר לא חפצת כל ימך, הלא ידעת אם לא שמעת? אל עפר תשוב ועפר אתה בחייך, ולמקום אופל וחושך יוליכוך, ועד הקבר ילווך, זכור נא את יום צאתך מארצך וממולדתך ומבית אביך, חילך יהא לזרים ועמליך, ואין לאל נגדם להרים את ידיך, טוב מותך מחיים יאמרו יורשיך, ברוך שהיגענו לסוף ימך, ילידי ביתך ישכחוך, יום לשנה יזכרו את שמך, כל רעיך ואחיך יבגדו בך, גם שוכבת חיקך תעוות אותך, למה לא תזכור יום אשר לבנים ילבישוך, ושחורים ייכסך, מעט תבו יוצע תחתיך, מכל העמל אשר עמלת בחייך נר הי' דלוק על ראשך, וכנגד פתח ביתך יישירו רגליך, סביב יהלכון אנשי שלומיך, וכשתידי זתים בניך, על כפום ישאוך ולבור תחתיות ישכיבוך, פתח פיך יהא מכוסה ועיניך, ושברי חרמים על פניך, צידה תהא לרמה במותך, ולא ישאירו כי אם עצמותיך, קרוביך ואוהביך ישובו לביתך, ואתה תשאר שם לבדך, ראה את זאת בעיניך, ושוב תשוב מעונותיך, שם תשים משפטיך, מרם כל אלה יגיעוך, חן תודה לה' אלוקיך, ואז תנוח ותלך לבטח בדרכיך.

ב

וואהלפראמאקאל דקיק מערקיש פריעדלאנה.

באסיפת אלופי ראשי קציני פרימ ובצירוף שמאי ושאר יחידי סגולה איזט היום דלמטה אויף פארשמעהענדע רבנים איין וואהל פראמאקאל געהאלמען געווארדען אונד זינד פאלגענדע לאזען הערויים געקאמען אונד צוואר: התורנים הגאון הגדול

תהי' לעד כי כל החתומים למעלה המה חי ממש. נעשה עשיק סי' שופמים
 גי' אלול תקע"ה.
 (חשעה חתומים ומקצתם סרנמי הקהל, ואצלם בעמוד השני עוד
 חשעה עשר).

ט

מכתב מעיר מערקיש סריעדלאנד אשר בו מתנצל לפני תלמידו החניב על
 הרבנות שנששו קצה בה ורצו להחליטה במלמדורת פשוטה ומבקש מתלמידו
 לעזור לו בזה.

שוכים לדידי נברי ובר בטני הכי' החריף וכי' מהי הירש גי'.

הנה נפשי יודעת מאוד, שאז בהיותי בימי חרפי בישבי לבטח
 בקריי עליזה ליסא מלאה חכמים בעת ההיא, שאם איזה
 קהלה מבקשים ממני להיות להם לרב להורות להם הדרך ילכו
 בה בז אבז להם והי' לשחוק בעיני, מעודי שנאתי הרבנות והייתי
 בורח כמטחוי קשת מהנשא על בני אדם, אמנם אחרי כי נהרם
 עיר ליסא והיתה למאכולת אש והי' כל הסתפקותי מוטלת על
 חותני הגביר ג"ע, אם כי לא הייתי עליו למשא, כי צדקתו וטוב
 מזגו שניהם עלו למעלה ראש, כי כן נחלו לו אבותיו הקדושים
 גדולים אנשי השם גאוני אשכנז, אעפ"כ כאשר נתנו בי אנשי
 פה, הי' ישמרם עיניהם כמעט הוא הכריח אותי, לתת כתף לסבול
 עול הרבנות, והנה בשבתי פה ימים אחדים אם כי הוטבה בעיני
 העיר כי הי' לי די מחית נפשי ונפש ביתי ברחבה גדולה אם
 שכמה הכנסות בידי דחיתים, מאנה ידי לנגוע בהם, גם תקנתי
 בה הרבה דברים טובים הן המה בספי וזהבי, המה אבני שוהם
 ופנינים שלי, אשר טפחתי ורביתי אעפ"כ היתה כל מגמתי לעזוב
 הרבנות, כי נתתי לבי לדרוש ולתור על זה ומוצא אני לפני
 מר ממות את ענין הרבנות, הנה העיר אשר יקרא שמי עלי
 כל הנפשות כנפש הדל וכנפש העשיר לי הנה ואולי נפש החוטאת
 בחיקי אשא ח"ו, גם מה יוצדק אנוש כי ישב בראש להנשא
 על כל בני אדם כקטן כגדול יחדיו ולהכות כולם באמרי פיו
 ואשר יהי אחריו מי יגיד לו? קורא אני ע"ז מסיע אבנים יעצב
 בהם ובוקע עצים יסכן בהם וכמה אני מכתיד תחת לשוני לא
 אוכל להוציאם מפי תוצה ושורש דבר נמצא בו שהוא סכנה
 גדולה לנפש כאשר מבשרי אחזה אם כי כמה היו רבנים וכמה
 יהיו

יהיו עוד, הלא גם רבים עברו ים באניות ועוד רבים יעברו אעפ"כ לא נתנו לים דרך ולמים נתיבה ואיש הדרך לבב לא יאבה לעבור בים. לזה אמרתי אז בלבי אנכי עם ב"ב נהי' כאחד מדלי עם כי מי זה יאמר שמוכרחים אנהנו ללבוש מלבושים נאים ולאכול מאכלים קלים, הלא כמה אינשי איבא בשוקא לא יאכלו כ"א לחם לשבעה והולכים במלבושים גרועים נהי' גם אנהנו כמוהם והוצאה קלה כזו אשיג ע"י איזה התפעלות מלמדות וכדומה, אשר בכולם אחפז יותר מהיות לרב, הכי המפרנס גוף החומרי ואברי הגויה ע"י הגפש חלק ה' ממעל פועל חכם? העל אלה ישלך איש נשמתו אחר גיוו למלאות טוב יצר לבו ונפש החיונית יעזוב כאבני קיר, לזה כל הימים רציתי לילך חפשי מעבוד עוד, אמנם האשה אשר נתן לי אלקים עמדי והילדים אשר חנן אותי הם מנעוני מזה, כי לא יסבלו לשנות חקם מאשר הורגלו ועי"ז נטבעתי במצולות הרבנות, אשר לי לאבן נגף לגופי ונשמתו ר"ל אמנם זה כמו שנה בחפשי באמתחת עתותי אמרתי בלבי שלא לאחר עוד כי את ה' אני ירא גם לגודל מגמותי לכך הוא לתשות כח מאז, ואמרתי יעבור עלי מה, אעשה גם אנכי לביתי לעבוד ה' כאשר עם לבבי, כי מה חלקי בביתי אחרי ומה יתרון יעניקני הזמן באהבתו אותי וכאשר נתפרטה דעתי בא הדבר לאזני האחים הגבירים בני ר"מ מייא בברעסלא, יד שלחו בכישור להיב עצמם ליתן דבר קצוב מדי שבוע בשבוע וגם איזה נגידי עירי אשר נתנו לב לדעת צערי נדבה רוחם לתת דבר קצוב עד שעלה אפשר פרנס בקימוץ גדול. אמרתי הנה העת להפיק זמטי והחזקתי את לב זוגתי עד שנתרצית לכך, כי היא בעוהי צנועה עושיית רצון בעלה והי' לבי בטוח בלי פחד שלא ישונה עוד, אך נתעכבתי, לאשר בני ר' שלמה יעצני שאקבע אהלי במקום מולדתי ק"ק אייזענשטאדט ובני ר' אברהם וחתני ר' אברהם משה ש"י בקשו שלא להרחיק שבתו מהם ולאשר אין רצוני לקבוע שבתו בליסא או בראוויטש יעצוני לקבוע בדירנפורט, לאשר חפץ אנכי בעיר אשר אנשי מצער וחיתה נפשי בזה, שלא יטרידוני בני עיר וגם אמרו לאשר האחים מייא התחילו במצוה ראוי לעשות להם קורת רוח כי ישמחו מאוד בישבי קרוב להם, אבל לדחות הדבר לא האמנתי כי גם בני הנ"ל אם שבתחלה התנגדו מאוד לדעה זו אעפ"כ אח"כ, בדברי אתם פאי"ט, גם הטה מלקו עצמם מלהתנגד עוד, עד זה ימים לא כבירים הרבו עלי

עלי אהבי הגדולים ממשפחתי ואשר לא ממשפחתי בדבריהם, גם אמי הצדקת תי' היו תגזר אומר ויקם שלא לצאת מכאן לאשר לא יספיק לי הממון שהוא לפרנסתי וגם אשר לא הפרישו קאפיטאל מיוחד לכך, והטיבו גם לב זוגתי אחורנית ונשארתי כבראשונה כלוא ודא אצא, הי' יודע גודל צערי ומיעוץ הלבי ודמי בכל יום קצתי בחיי מפני הרבנות כיא לעשות מלאכתי מלאכת הי' שולחתי הנה ואני רפה ידיים מה אסכין באורך ימים ושנות חיים, הכי היושב ברבנות עבד הי' יקרא רבים חללים הפילו הרבנות והתנשאות לא אשא על שפתי זולתי הגדולים אנשי שם היודעים בנפשם שלא יתנו אותם לחטוא, המה ישבו כסאות למשפט ורעיוני לא ישקימו מלחשוב מחשבות להמלט מזה, לזה קראתי גם למעלתו בתוך שארי אהבי כי בטוח לבי בו שאהבתו אלי בתוך מעיו וכבר אחזיל המלמד תורה וכו' מעלה עליו וכו' כאלו ילדו (ע"כ פתח דברי קראתיו ברי וכו' במנין) אולי גם הוא יחלק חלק ינחלה במצוה ההיא להוציא ממסגר אסיר הזה, כי יתאמץ לדבר על לב נגידים שיפרישו סך קצוב שישא פירות לפרנסתה באופן שגם אדונית אמי מורת תי' תסכים על ידי וכל אהבי הרבנים הגדולים ישלימו אתי ואני בעזתי באין ספק מיד אוציא מהשבת, אם גם צעקת בני עירי רבה עלי לא אשמע להם, אשים מצחי נחושה ואזני ברזל ואשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזקני להוציא מחשבתי אל הפועל מעלה אני עליו כאלו קיים נפש מישראל, ואני מוכרח לעצור רוחי מדבר, הי' אתה ידעת מזימותי ומחשבותי מה המה — דברי ידידו המדבר בלב נדכה ועיניו נשואות להי' ללא יונח לעולם ישלח עזרו מקודש. לגמור מחשבתי.

ה"ק עקיבא גינז מא"ש.

בענין קבלות כסא הרבנות דק"ק פהנא לחתנו בעל חתם סופר ז"ל.
בעזתי יום ג' ליה למבי תקעיד לפ"ק.

שלום וברכה לכבוד חתני ידידי ורב חביבי בנפשי
הרב הגאון הגדול המפורסם נ"י עה"י פ"ה מו"ה משה
סופר נ"י עם בתי הרבנית הצנועה מרת שרל תתי וכו'.

אף שזה מקרוב כתבתי לכבודם אודיע עתה שקרוב אצלי
להשיב

דהשיב בתשובה שלימה לק"ק פוזנא לילך להם, באמת היודע תעלומות יודע, שאני ידעתי בנפשי שאינני ראוי להיות ראש לשועלים אף כי לאריות וכסאי פה פרידלאנד גדול הרבה מערכי אף כי כסא פוזנא, אבל מה אעשה אם רבו עלי רבותי וחבירי מדיסא, מברלין ומראוויטש ומיתר הקהלות הסמוכות לפוזנא מרעישו עלי ואומרים לנפשי, שהחויב מוטל עלי לילך להחזיר עטרה ליושנה ולהגדיל חיבוב התורה וכאשר הרעישו עלי ומנעו א"ע מדילך לא"ש כן עתה בהיפך רוצים שאלך לפוזנא, ולזה מאוד אבקש ממך חתני נ"י להזכירני בתפלתו, שיחזק ה' כחי להנהיג ציבור הגדול הזה ולהאיר עיני בתורתו ויתן חני בעיני העם שלא אבוש בעוה"ז ולא אכלם בעוה"ב ויהי לי בזה משענת קנה ברזל זלסמוך על כחו דמר חתני נ"י לעזרני בתפלתו (כאן כתב איזה ד"ת) והדרן לקמייטא, שיעשה נא חתני נ"י זה למען אשתו הצדקת תחי לחוס עלי להזכרני בתפלתו וכו' ידידכם אביכם דש"ת בלב ונפש

ה"ק עקיבא גינז מא"ש.

י"א

בענין קבלת כסא הרבנות דק"ק פוזנא.

בעוה"י יום הנ"ל.

שלום וברכה לכבוד ידידי אחי הרבני הקצין ירא ה' מרבים מה' שמואל נ"י וכו' :

מכתבכם הגיעני לנכון, וואס אחי נ"י רעקאמאנדירט אנצונעהמען כסא פוזנא למען בני ובנותי ולכבוד משפחתנו ולמען חתני הגאון נ"י, אויס דיא גרונדע פֿינדע איך ניכט דאצו טיך צו בעוועגען, וואס זאלל דאס תועלת זיין לבני ובנותי וועגען שידוכים דאס זאלל הייסען דעם פוזנער רב זיינע קינדער תהיל בעודי יושב פה פרידלאנד מתכבדים לשדך עמי בשבוע העבר הגיעוני מכתבים טווילנא ומטינסק מבקשים לשדך עמי וכו', למען כבוד משפחתנו מה לנו בכבוד המדומה ולאיה תכלית אמיתי, גם לכבוד חתני הגאון נ"י תהיל אנכי מתכבד עמו אבל הוא אינו צריך להתכבד בי, כי כבודו גדול מכבודי בתורה וביראה באלף סדרגות ה' יאריך ימיו ושנותיו במוב וכו', עכ"ז קרוב אצלי לבטל דעתי ולקבל עלי הכסא הזה ה' יראה בעיני ובשבירת לבי ויזכני לנהל

לנהל העם בדרך סלולה ולתקן דברים טובים כחפץ אחיכם
קטן בדעת.

ה"ק עקיבא מא"ש.

יב

מכתב בהיותו עוד בק"ק מארקיז סרדלאנד בדבר אשר שאלו ממנו איזה
אנשים אם אמת הדבר שרוצה לילך משם לקהלה אחרת.

בעיה יום די יד שבט תקע"ה לפ"ק.

שלום וברכה לכבוד ידיד נפשי מהר הרבני המפלא תרוץ ושנון מריה
אהרן נ"י עכ"ב.

מכתבו ומכתב חתנו ידידינו הרבני נ"י הגיעני לנכון. ענין המכתב
ששלחתי לחתני נ"י לוילעהן די' כי נשלח לי משם ע"י
שליח מיוחד מכתב הרב מו"ה אליעזר צילטיץ נ"י והרבני מו"ה יוסף
ווילעהן נ"י ושאלו את פי בהסכמת הרב מו"ה הירש סראק אחרי
שמעם שבדעתי לילך מפה לזה רוצים לידע אם ארצה לילך לשם
כי כעת לדעתם יתרצו כל עיקורי הקהלה ומבקשים שלא להתייעץ
עם שום אדם רק להשיב כאשר יתן די' בלבבי ושלחתי לוילעהן
להמשלח די' אבלי מכתב תשובתי מהותם שימסור אותו לחתני נ"י
וחתני נ"י יפתתהו לקרותו ולהעתיקו לשלוח ליה בני מוהרי"א נ"י
לחותמו בחותם שלי שבידו. ענין תשובתי די' שאז די' במוסכם
אצלי לילך ואך מן השמים עכבוני ע"י אגרות מחלת לב שהגיעני
עתה אתם כותבים שלדעתכם יתרצו כולם, ידעתי כי לבבכם שלם
בזה גם אז גם עתה אבל די' אז נ"כ נראה כך ומה די' בסופה
ואם גם עתה יחזרו ויערערו קצתם במה תנוח דעתי ומה אדע
עד הוכן הדברים מגיעים בעוד שבתי רחוק משם, ובדבר אשר
שמעתם, אמת שאיני רוצה לצאת מפה מחמת ממון או מחמת
כבוד כי איני חסר לא זה וזה, ואך מתחילות פת החדשות בעו"ה
יש לי מורת רוח מזה ואני בן נ"ג שנים ומתי אעשה לביתי ומה
אינם מגדלים בנים לתורה ולא זכיתי להעמיד מפה בחור א',
ולזה אמרתי איזה פעמים אם איזה קהלה מעצמם יעודרו ויבקשוני
ויחננו לי די סיפוקי ובענין שיהי מקום מוכן לעשות כוונים
למלאכת שמים אלכה ואין הפרש בין קהלה קטנה ונדולה ואם
ח"ו כבוד המדומה אני מבקש? אני מבקש רק מקום מנוח לזכות
נפשי! זה השבתי, והגני דושי"ת בלונ"ה

עקיבא גינז מא"ש.